

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

32. P. Almeidae virtutes & mors.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

honotibus eius amicitiam prenarent, magno tunc variisque deinceps occasionibus religionis bono quibus in praesens missis; liceat mihi Patri Almeidae olim Ruggerij, nunc Riccij socio parentare. Ortus est Transcoso P. Antonius Almeida, Visei in Lusitania oppido; Societatem impetravit initio anni 1576. nono post etiam Indias, vbi ministerio animarum strenuè insistens, ardebat nihilominus desiderio Sinarum, inter quos magnopere confidebat pronum sibi fore, agere fortia & patri. Sed hanc ignis diuini flammam premebat tacitus, & vni Deo integrè committebat, huic solum intentus precando assidue, corpusque cruciando, vt corroboraret animum, seque diuinis dignum muneribus praestaret; Deo ita fuisse affixum narrant etiam iuuenem, maximè in augustissimo Eucharistiae Sacramento, vt nisi violenter ab eo abstrahi non posset, vltro verò ad illum, quasi spontè naturæ rediret. Hinc sermo illi, nisi de Deo ac diuinis nullus, sed prudens, & multum amabilis, cuiusmodi esse oportebat ad pellendas voluntates, à Deo nobisque alienas; hæc illi virtus interior, & affabilitas, cum facili ad peregrinas linguas ingenio conciliauit missionem in Sinas apud Valignanum. Ergo ex India Macaam appulsus, moras non ferens dilati sibi ad eos transire, licere per Præsides petiit, Sinensi se cuiuspiam in mancipium tradere, postquam verò Ruggerio comes, bimestri itinere, regni mediterranea peruasisset, vix inde potuit retrahi, deliberata illic in omnem egestatem, & quoduis periculum animi firmitate, nisi qui praerant eius ardori obsticissent. Tandem Riccio socius iuncta ærumnosa laboribus infesti cœli grauitate in morbum incidit, missusque Macaam ad curationem, reportandus fuit paulo post Sciaoceum; cum eius reditus iniecta mentione visus esset reuiuiscere, & absentiam Sinarum morbo ægrius perferre: quo facto Deus mortem ipsi lenire voluit, venturam aliqui extra Sinas acerbam. Paucis enim à regressu diebus, tam repente ac validè morbus incruduit, vt septiduo illum extinxerit. Cuius septidui seriem memoratu dignam suis ad Odoardum Sandem Præpositum Macai literis descripsit Martinez, alter nouitiorum Sinensium; qui magno in primis beneficio sibi ducit, quod viro tam sancto ærotanti, postremam operam dedisset; subdit autem tametsi exemplo feruide sanctæque virtutis semper claruisset, supremis his vitæ diebus, cœli donis cumulatiùs à Deo auctum. Morbum statim sensisse ab initio lethalem, quanquam ipsi nihil maioris in eo periculi notarent, quam quibus sæpiùs laborarat. Excruciatum dire acerbissimis doloribus, velut reuellerentur maxillis dentes, perpetuam ferè septem dierum insomniam crebra cum Deo, cum Matre Virgine, cum Sanctis collocacone occupasse, amando, admissa descendo, inuocando, cruciatuum mensuram Dei nutibus permittendo, dumtaxat rogasse ne corpus eo vsque torquerent, vt distraherent à Deo mentem; quam in rem egisse vt cubiculi circum parietes, Christi, & Virginis imaginibus ornarentur, missum ab illo se in templum ad supplicandum Deipa-

32.
p. Almeidae
virtutes &
mors.

ra, vt sibi à filio mortem exoraret in actu amoris peccata dolentis
 vehementissimo. Confessionem ad hæc frequentissimè iterasse, conso-
 lantique Riccio quod in Societate Iesu, & conuertendorum Ethnico-
 rum duris molestiis obiret; respondisse, id quidem magnæ sibi esse
 consolationi; sed quæ non tolleretur dolorem, quo propter offensam
 aliquando Deum acerbissimo fugebatur; sibi præterea ægrè admodum
 esse, quod solum inter medios infideles eum relinqueret. Prædie quàm
 obiret Sebastianum Mendez, qui & ipse iacebat ægrotus voluisse acci-
 tum complecti, eique & socio tironibus Sinis, tenacitatem sancti Propo-
 siti intimè commendasse. Post sumpta in manus Christi pendentis effigie
 audisse Riccium, Psalmum quinquagesimum recitantem, aptasseque
 sibi singulos Psalmi versus cum magna copia lacrimatum. Ex quo (per-
 git Martinez in sua epistola) patet quantas radices in eo egisset pietas,
 quam ne vltimæ quidem arctabant angustia, cum ea diceret quibus ne-
 mo sanus & valens meliora, expressiùsve dixisset: qua nocte efflauit
 animam, suggereram illi subinde aliqua, sed audiebam multo libentius,
 cum secum ipse loqueretur solus, eaque proferret, ex quibus facile
 videor libellum confecturus, qui meditandi argumenta in omnem vi-
 tam mihi suppeditet. Quæsiuit ex me suis illis cruciatibus tam sæuis,
 ecquid remedij haberem? Christi patientis memoriam, respondi; &
 votorum illorum quibus tamdiu tam pridem arserat, tolerandi pro
 Christo atrociam, videri nunc votorum compoti gaudendum. Sub qua
 ille Deo immensas gratias agere, rogare doloris incrementa, & ex M.
 Auila iterare, plus doloris, plus simul & amoris. Hic ego veritus ne
 contentione animi acceleraret mortem, suggessi nec sacrum Viaticum
 quod efflagitabat sumpturum: sed nec fore ad ortum diei superstitem,
 nisi paulum interquiesceret. Erumpebat tamen identidem vel inuitus in
 affectus vocesque diuini amoris, & morti iam proximus, deponi se hu-
 mi postulauit (illic aiebat dulcius moriturus) iustitiam deinde ceruicem,
 dùmque mox Deo Riccius commendat morientem, etiam crucifixum
 admoueri sibi ad osculum petiit, & Iesu ac Mariæ suauissima implorans
 nomina placidè viuendi finem fecit. Libellos eius septem in capsula
 inuenit Riccius in quibus pios quotidie sensus notauerat; horum duos
 legentem mei me valdè pudit, cum viderem quanta mente destinaret,
 desideraret, & ageret; quam multis & variis auxiliis, & inuentis ad
 perfectam virtutem diu noctuque anhelaret. Ex his R. Vestra coniciet
 cætera, quæ longius fuerit referre. Luximus illius à nobis discessum
 quamuis sancti; ego potissimum cui adhuc tironi, cohortationum, col-
 lationum, & omnium loco erat, vt nullis essem præterea virtutum
 exemplis incitandus. Conuenere ad funus amici hoc est vt R. V. nouit,
 omnes ferè vrbs Primarij, pu lati, tam alto comploratu ac si quisque
 patrem elaturus venisset, præ cæteris autem, decrepitis licet optimis
 senex Leulautius, Mandarinorum vestitus funebribus, dici non potest
 quantum doluerit; adfuere quoque suo cum Mandarino Primores Bon-
 ziorum;

ziorum; opusque fuit Prudentia non vulgari ad prohibendos ab eo funere Sinarum ritus, excusavit enim modestè Riccius, non esse in usu apud Europæos. Corpus domi servamus quoad illi humano emanus sepulchretum, quod erecta cruce consecremus, id ille multum cupierat, ut signatæ inter Sinas crucis ipsemet causa esset: in templo nostro si foret conditus, certum erat exinde neminem, intro pedem fuisse missuram. Hæc de fusiori tironis Sinensis epistola.] Defuncto Almeida successit P. Franciscus de Petris Italus sub anni finem 1592. hunc ab Europa excolendis Iaponibus donatum, & cum eorum ad Pontif. Legatis peruectum ad Indos, missioni Sinensi Valignanus dedit, quod prærogativa ingenij, ætatis, & virtutum, non dissimilis esset Almeida: sed in hoc etiam nimium similis, quod etsi robustior breui tamen Sciaocei obiit. Ibidem Riccius fundatæ Christianitatis, sub hæc Deo fructus primitivos obtulit, quanquam inde translatos quò Christi fides coloniam miserat, priusquam Sciaocei populum faceret. Distat Nanhion Sciaoceo quadridui spatio ad Septentrionem; Chiansensis Prouinciæ fons, & porta decumana, proin custoditè seruata, & mercatorum vndique affluxu opulentissima. Urbem duo flumina coarctant, quæ duo vtrîmque producta suburbia, ponte duplici cum vrbe committunt. Erat ea in vrbe ciuis sexagenario grandior, integritate vitæ, diuitiis, modestia, & candore vniuersis carus. Totus de cætero in animi salute per quicquid sumptuum, & asperitatum esset inquirenda; quibus addebat durissimum à carne ouis, lactiniis, & pisce, per omnem vitam ieiunium sua sibi vnus misera pietate, non sectæ suæ præceptis iniunctum, herbis solis, & oriza contentus, magno in Sene & diuite, abstinentiæ documento. Suorum præterea Mystrarum, & Bonziorum arcanas doctrinas meditabatur solitarius perattentè, sed incerto semper, & dubio ex iis animo, quem non ambigebat se habere, beatæ capacem immortalitatis, sed non occurrebat exerranti quam iniret via ad felicitatem illam lecurior. Degebat Nanhione tunc Chiuraisus, insignis ille Discipulus Riccij, ex quo tanta de Riccio eiusque scientia, religione, & sanctimonia didicit, ut Sciaoceum confestim aduolarit cum Chiuraisi commendatiis. Excepto comiter domi nostræ, cum mysteria fidei articulatim Riccius explanaret, gestire senex gaudio suo impar, fronte solum de genibus verrere, agere gratias, tam nouorum & sublimium dogmatum, quibus accuratiùs imbutus, ritè lustratus est, & Iosephi nomen è baptismo tulit. verum primis illis fidei rudimentis inflammatus ad introspectendam illam penitiùs, fingendâque ex illa vitam omnem; contemplationes S. Ignatij primas à Riccio impetrauit, progeffurus iisdem in exercitiis, nisi negotiis grauib; coactus esset domum repetere, sed ventitabat identidem Sciaoceum, ut de animo & æternis rebus, nominatimque de vita Christi Iesu erudiretur à Riccio, qui perlibenter in nobili, fidelique discipulo, plurimorum formabat præceptorem, ut quem beneficij accepti

grata

33.
Nanhion
vrbs primæ
illie conuer-
siones.

grata erga Deum conscientia perurgeret, ad quamplurimos in eiusdem boni Societatem pettrahendos; in hanc primum venire propinqui, & familiares numero quadraginta; deinde amici, à quibus & alij absterfa cæcitate, veram lucem edocti, frequentem Iosepho conflabant Nanhione scholam. Quæ causa Riccio exitit, eò excurrendi, præter amicissimum sibi Gubernatoris Vicarium, & vrbs Liceros à quibus tum expetebatur, tum intererat plurimum præsentem agnosci, vt ex vrbs illius difficili transitu, viam sibi maturè in regni intima expediret; accedente demum Chiutaifi suasu, mense Marcio itinere se dat anno 1592. proculque adhuc Nanhione, occurrentem sibi aspicit Iosephum, ambientem tam caro hospite domi suæ frui. Sequeretur Iosephum honorarius multorum comitatus, ad suscipiendum Christum, generositate incredibili paratus, qua illos Iosephus piè sed falsò putarat imbuendos, posse videlicet Christianum agere neminem, nisi, rebus omnibus valere iussis, Deo totum se daret: quæ inductio animi, de Riccij exemplo perperam concepta, plurimos auertit qui ægrè sibi poterant imperare, vt omissa vxore, domo, & omnibus, vni Deo sibi que attenderent, Nempe bonus senex nondum didicerat religiosam vitam à Christiana secernere. Ingressus vrbs Riccius obstare non potuit quin ad Chiutaifum diuerteret, inculcantem non forte ex Mandarinorum dignitate subire Mercatoris ædes ad eum salutandum, neque illas omnino suo aditu dignaturos, quod probè consultum, patuit, cum vrbs Vicarius supremo tunc Magistratu fungens, excepta Riccij salutatione cum iis honoribus quibus nefas erat vt maioribus; die insequenti ea pompa Riccium inuisit qua solent maxima vrbsium Præfecti, quos Regis etiam cognati non alloquuntur nisi de genibus. Hoc supremi honoris in Externum solenne officium, Mandarinos omnes ad eum traxit, quibusdum vices obsequij necessariò rependit, tam conferto vici ad spectandum illum populo stipabantur, vt nisi gestatorio conclusus progredi non valeret. His tandem salutationum, & reuerentiæ solutis nominibus, ab Chiutaifo ad Iosephum suum se retulit, vbi quamuis labor ex adeuntium numero, & institutione duplo maior, verum ex eo iucundior, quòd totus ad Deum proximè attineret. Albente vix cælo factis operatus, expectabatur in auditorio ex aliis maximè Prouinciis frequenti; agi enim se animi salute præferebant, quem certò crederent immortalem, quòd in Cantoniensi Prouincia rari credunt: à prima diei ad occasum solis, interdum & ad multam noctem erudiebantur à Riccio, audiebatúrque tam cupidè vt cum ad nouam concionem, repetenda essent quæ primis iam explicuerat, multi loco hæterent, audita iterum excepturi; noctem illic nonnulli gaudente Iosepho traducerent, ne manè proximo excluderentur multitudine concionis: at ille Sinensis genij opprimè conscius, baptismo illorum superfeldit, quoad eorum viuendi ratio proderet, quantis sectæ Sinatum, & piætæ virtutes ab lege Christiana eiusque virtute